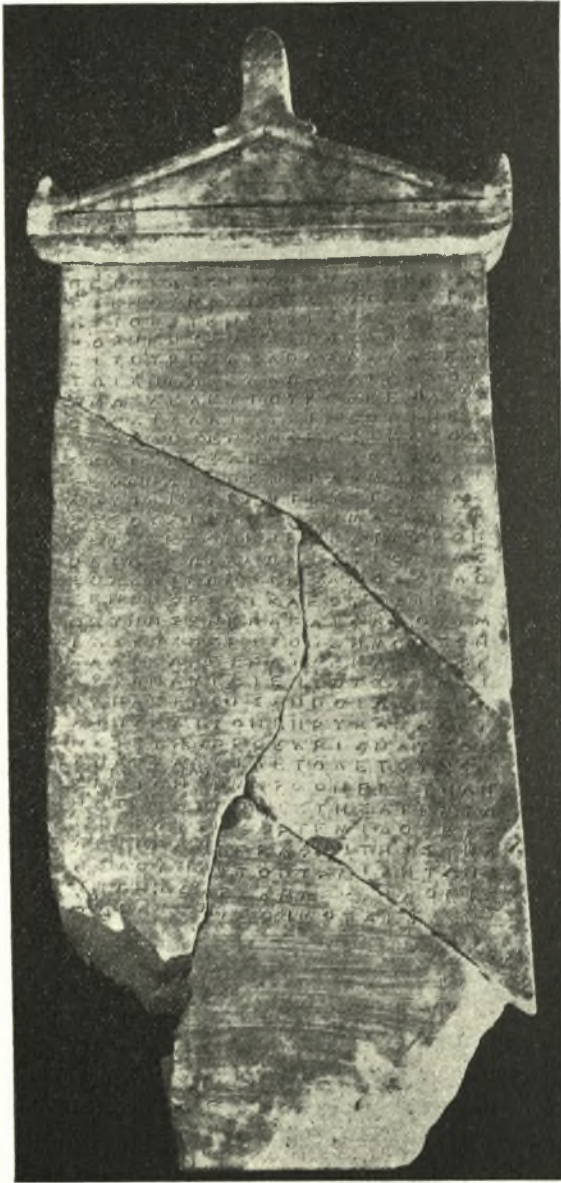

ΤΙΜΗΤΙΚΟΝ ΨΗΦΙΣΜΑ
ΑΛΩΝ ΤΩΝ ΑΡΑΦΗΝΙΔΩΝ

ΥΠΟ Φ. Δ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Εἰς τὸν ἀρχαιοπώλην κ. Ν. Γιαγιᾶν ἐπωλήθη
κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουλίου 1933 ἡ δημοσιευμένη

Εἰκ. 1. Τιμητικὸν ψήφισμα δήμου Ἀλαιῶν ὑπὲρ Φιλόξε-
νον Φρασικλέους (*Απόκειται ἤδη εἰς τὸ Ἐπιγραφικὸν
Μουσεῖον ὑπ' ἀριθ. εἰσαγωγῆς 12.807, δωρηθὲν ὑπο τῆς
ἐπιταῖθα Γερμανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς).

ἐνταῦθα ἐπιγραφῆ, ἥτις κατὰ τὰς παρασχεθείσας
μοι πληροφορίας εὐρέθη παρὰ χωρικοῦ τινος τυ-

χαίως (!) ἐν τῷ νοτίῳ τῆς Λούτσας καὶ εἰς ἀπό-
στασιν ὥρας ἀπ' αὐτῆς κειμένῳ κτήματί του¹.

Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἀποτελουμένη ἐκ τριάκοντα
δύο στίχων εἶναι κεχαραγμένη στοιχηδὸν καὶ λίαν
ἐπιμελεημένως ἐπὶ λεπτῆς ἐπιμήκουσς στήλης, ἐκ
πεντελησίου μαρμάρου, ἀποληγοῦσας ἄνω εἰς ἀετω-
μάτιον μεθ' ἀπλῶν ἀκροκεράμων. Εἰς τὴν ἀρχὴν
τοῦ γείσου φέρει τὴν ἐπίκλησιν: ΘΕΟΙ.

Ἡ στήλη ἀποκεκρουμένη παλαιόθεν κατὰ τὸ
κάτω κενὸν μέρος θὰ ἐθραύσθη προφανῶς κατὰ
τὴν ἀνεύρεσίν της πρὸς εὐκολωτέραν μεταφορᾶν,
εἰς τέσσαρα τεμάχια, ἀκριβῶς προσαρμόζοντα, εἰς
ὃ δαφείλεται καὶ τὸ ἐλάχιστον τῶν συμπληρώσεων.
Σφξ. ὕψ. στήλης μετὰ τοῦ ἀετωματίου 0,98. Πλ.
0,35 ἄνω καὶ 0,38 εἰς τὸ καλῶς σφζόμενον κάτω
μέρος. Πάχ. 0,07 ἄνω καὶ 0,075 κάτω. Ἐκαστος
στίχος ἀποτελεῖται δι' εἴκοσι καὶ ἑνὸς γραμμάτων·
ὃ τελευταῖος ἔχει μόνον 17. Ὑψ. γραμμ. 0,007 -
0,012. Διάστιχ. 0,007 - 0,013.

Μεταγραφομένη ἔχει οὕτω:

- Πειθίας εἶπεν· ἐπειδὴ Φιλ-
όξενος καλῶς καὶ φιλοτίμ-
ως τοῖς τε πυρριχισταῖς ἐ-
χορήγησεν καὶ τὰς ἄλλας λ-
5 εἰτουργίας ἀπάσας τὰς ἐν
τῷ δήμῳ καλῶς καὶ φιλοτι-
μίως λειτουρῶσεν, δε [δ]
όχθαι Ἀλαιέσιν, ἐπαινέ[σ]
αι Φιλόξενον Φρασικλέου-
10 ς καὶ στεφανῶσαι χρυσῶι σ-
τεφάνῳ ἀπὸ: [F] δραχμῶν καὶ
δοῦναι αὐτῶι τοὺς ταμίαις
εἰς θυσίαν: [F] δραχμᾶς· ἀνει-
πεῖν δὲ τὸν κήρυκα Ταυροπ-
15 ολίῳ τῶι ἀγῶνι [δ]τι ὁ δῆμο-
ς ὁ Ἀλαιέων στεφανοῖ Φιλό-
ξενον Φρασικλέους δικαι-
οσύνης ἐνεκα καὶ φι[λ]οτιμ-
ίας τῆς περὶ τὸν δῆμον τὸν
20 Ἀλαιέων, εἶναι δὲ καὶ προε-
δρίαν αὐτῶι ἐν τοῖς ἀγῶσι-
ν ἅπασιν, οἷς ἂν ποιῶσιν Ἀλ-

1 Δημοσιευθεῖσας τῆς αὐτῆς ἐπιγραφῆς εἰς τὸ τελευ-
ταίως ἐκδοθὲν 4ον τεύχος τοῦ «Πολέμωνος», ὑπὸ τοῦ
Παλαιῶν-Παπαγιαννοπούλου, ἐθεώρησα καλόν, ἵνα ἡ
κατὰ μῆνα Αὐγούστου 1933 συντελεσθεῖσα μικρὰ μου με-
λέτη ἴδῃ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος, συμπληρουμένη ἀπλῶς
διὰ τινων προσθέτων σημειώσεών μου, ἀφ' οὗ σὺν τοῖς
ἄλλοις προσφέρω καὶ τὸ ὄρθον κείμενον αὐτῆς.

- αιῆς, καὶ τὸν κήρυκα καλεῖ-
ν εἰς τὴν προεδρίαν αὐτόν.
25 Ἀναγράφαι δὲ τόδε τὸ ψήφι-
σμα τὸν δήμαρχον εἰσήλη-
ν λιθίνην κ[αί] στήσαι ἐν τῶ-
ι ἱερῶι τ[ῆ]ς Ἀρτέμιδος. Εἰς
δὲ τὴν ἀναγραφὴν τῆς στήλ-
30 ης δοῦναι τὸν ταμίαν τῶν θ-
[ε]ρίων: ΔΔ: [δ]ραχμὰς καὶ λογί-
σθαι τοῖς δημόταις.

Περὶ τοῦ ἡμετέρου ψηφίσματος, ὅπερ ἄρχεται ἀμέσως διὰ τοῦ προτεινάντος τοῦτο «Πειθίας εἶ-
πεν» καὶ δι' οὗ ὁρίζονται αἱ τιμαί, αἵτινες δέον νὰ ἀποδοθῶσιν ὑπὸ τῶν Ἀλαιέων εἰς τὸν ἀναλα-
βόντα καὶ τὴν δαπάνην τοῦ καταρτισμοῦ τῶν πυρ-
ριχιστῶν καὶ πολλὰς γενικῶς ὑπηρεσίας προσενεγ-
κόντα εἰς τὸν δῆμον αὐτῶν, ἔχω νὰ παρατηρήσω τὰ ἑξῆς:

Στίχ. 1. Πειθίας Ἀλαιεύς εἶναι ἄγνωστος ἄλλοθεν, καθὼς καὶ Φιλόξενος ἢ Φιλόξενος Φρασι-
κλέους (στίχ. 9 καὶ 16)· ἀλλ' ὁ δεύτερος δυνατὸν νὰ εἶναι συγγενὴς τοῦ ἐν IG. 1, 993 μνημονευο-
μένου Φιλοξένου, ἀνήκοντος καὶ τούτου εἰς τὴν Αἰγιῶδα φυλὴν.

Στίχ. 2. Ἀδυνατῶ νὰ ἐννοήσω διατι ἐπεδόθη ἰδιαίτερα σημασία εἰς τὸ καλῶς καὶ φιλοτίμως, ἀφ' οὗ εἰς πλείστας ἐπιγραφὰς συναντᾶται οὕτως ἢ καὶ «κ. καὶ δικαίως» «κ. καὶ προθύμως» «κ. καὶ φιλαγάθως» «κ. καὶ συμφερόντως» κ.τ.τ. ὡς κοινο-
τατος τύπος ἐνδείξεως εὐνοίας.

Στίχ. 3. Ἐντεῦθεν τὸ πρῶτον πληροφοροῦ-
μεθα, ὅτι καὶ εἰς τοὺς ἀττικοὺς δήμους ἐτελεῖτο ὁ χορὸς τῆς Πυρρίχης, περὶ οὗ βλ. Daremberg-Sa-
glilio-Pottier ἐν λ. Saltatio σελ. 1080.

Στίχ. 9. Περὶ τῆς γενικῆς Φρασικλέους ἀναμι-
μνήσκω ὅτι ἀρχαιότατος ὁ τύπος - κλέος καὶ - κλέους· ἀπὸ δὲ τοῦ 350 π. Χ. συναντᾶται καὶ - κλέου. (Meisterhans, Grammatik der attischen In-
schriften σελ. 140-141).

Στίχ. 10. Τὸ εἶδος τῆς στεφανώσεως τοῦ εὐεργετήσαντος τὸν δῆμον ἀκυροῖ τὴν ἐν Ἀρχ. Ἐφ. 1925-26 σελ. 169 γνώμην τοῦ κ. Κοτζιά. Φυσι-
κώτερον εἶναι νὰ παραδεχθῶμεν γενικῶς, ὅτι ἢ ἀμοιβὴ ἐκ μέρους τῆς πόλεως ἢ τοῦ δήμου ἦτο ἀνάλογος πρὸς τὴν εὐεργεσίαν ἢ τὴν δωρεάν, ὃ δὲ μικρὸς ἢ μέγας χορηγὸς ἦτο πανταχοῦ παρῶν.

Στίχ. 11. Διὰ τῆς στίξεως τῶν δύο ἐπαλλή-
λων τελειῶν χωρίζεται μόνον τοὺς ἀριθμούς, ὡς καὶ ἐν στίχ. 13 καὶ 31.

Στίχ. 13. Εἰ καὶ οὐδαμοῦ τοῦ ψηφίσματος παρατηρεῖται ἀπροσεξία τοῦ χαρακτοῦ, ὁ μνημο-
νευθεὶς ἐκδότης προσεπάθησε διὰ τῆς βίας νὰ μεταβάλλῃ τὸν ἀριθμὸν 50 εἰς 5, ἀφαιρῶν τὴν καλῶς κεκαραγμένην λοξὴν κεραίαν τοῦ π. Ναὶ μὲν κατὰ τὴν ἐν IG. II² 1198 δίδονται ἀνά πέντε δραχμαὶ εἰς τοὺς δύο χορηγούς διὰ θυσίαν, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων ἐπιγραφῶν (Ditt. 295²⁵ καὶ 1094³⁰) πληροφοροῦμεθα ὅτι ἐδίδοντο καὶ μεγαλύτερα ποσά, ὡς τριάκοντα καὶ ἑκατὸν δραχμῶν πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν.

Στίχ. 14. «Κῆρυξ Ταυροπολίων» καὶ «ἀγών» κατὰ ταῦτα, τὸ πρῶτον ἐνταῦθα ἀναφέρονται. Παρ' Ἑσυχίῳ «Ταυροπόλια» ἃ εἰς ἑορτὴν ἄγου-
σιν Ἀρτέμιδι».

Στίχ. 20-22. Περὶ τῶν ἐν Ἀλαίῃς Ἀραφηνίσιον ἀγῶνων καὶ τῆς ἐκεῖ ὑπάρξεως θεάτρου ἢ σταδίου, ὧν ἐν ὑποδηλοῦται ἐνταῦθα, βλ. Ἀρχ. Ἐφ. ἔ. ἀ. σελ. 173. Εἰς τὸ αὐτὸ μέρος καὶ διὰ τὸ «οἷς ἂν ποιῶσι» καὶ συμπληρωματικῶς Ditt. 482 «προεδρίαν ἐν πάντεσσι τοῖς ἀγῶσι, οὓς ἃ πόλις ἄγει» καὶ 889 «τοῖς παρ' ἡμῖν ἀγομένοις ἀγῶσιν».

Ἀλαιῆς. Μέχρι τοῦ 350 π. Χ. ἐπικρατεῖ τὸ Ἀλαιησ καὶ ἐν μέρει μέχρι τοῦ 325 π. Χ. Τὸ νεώ-
τερον εἶναι Ἀλαιεῖς. Meisterhans.

Στίχ. 26. Εἰσήλην. Meisterhans σ. 91.

Στίχ. 27-28. Περὶ τῆς Ἀρτέμιδος ὡς Ταυροπόλου βλ. Roscher Lex. Myth. ἐν λ. Ταυρο-
πόλος· περὶ δὲ τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀρτέμιδος βλ. Ἀρχ. Ἐφ. ἔ. ἀ. σελ. 176.

Ἡ θέσις τῶν Ἀλῶν τῶν Ἀραφηνίδων ὡς καὶ τῶν ἄλλων παρακειμένων δήμων εἶναι βέβαιον, ὅτι δὲν καθωρίσθη εἰσέτι. Εἰς τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος τούτου μεγάλην θὰ παράσχη ἐξάπαντος βοήθειαν ἢ γενησομένη ἀνασκαφὴ καὶ ἐξερεύνησις τοῦ μέρους ἐνθεν προέρχονται αἱ ὑπὸ τοῦ κ. Κοτζιά δημοσιευθεῖσαι ἐπιγραφαί, ἀφ' οὗ μάλιστα ὡς οὗτος λέγει, τὸ ἐν μέρει ἀποκαλυφθὲν ἐκεῖ ἀρχαῖον κτίσμα «δὲν ἀποκλείεται νὰ εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ τοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους, ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Ταυροπόλου» ὅπερ πιθανώτατα ἐπίκειται τοῦ ἀρχαιότερου τοιούτου, εἰς ὃ ἦτο ἰδρυμένον καὶ τὸ ἡμέτερον τιμητικὸν ψήφισμα.

Στίχ. 30-31. Θ[ε]ρίων. Ταμίας τῶν θείων νῦν τὸ πρῶτον ἀπαντᾷ· εἶναι δ' ὅμως συνώνυμον τῶν γνωστῶν «τ. τῶν τῆς θεοῦ» «τοὺς τ. τῶν ἱε-
ρῶν» κ.τ.τ.

Καὶ εἰς τὸ ἔκτυμμα καλῶς διακρίνεται τὸ Θ, πολὺ δὲ περισσότερον εἰς τὸν λίθον μετὰ προσο-

χῆς πάντοτε καὶ ἄνευ σπουδῆς ἐξεταζόμενον. Οὐχὶ ὀρθῶς ἄρα ἐξεδόθη προηγουμένως καὶ τοῦτο.

Στίχ. 31. Ὡσαύτως οὐχὶ ὀρθῶς ἠλαττώθη ὑπὸ τοῦ ἐκδότου καὶ ἡ δαπάνη τῆς ἀναγραφῆς ἀπὸ εἴκοσι δραχμᾶς εἰς δέκα. Στοιχειώδης προσοχὴ ἂν ὑπῆρχε καὶ τὸ ἐπιμελημένον καὶ στοιχηδὸν τῆς γραφῆς ἂν ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψει θὰ ἀπεφεύγετο καὶ ἡ οἰκονομία αὕτη, ἢ καὶ κολοβώσασα τὸν προτελευταῖον στίχον, καὶ δὲν θὰ ἐκηρύσσοντο εἰς ἄγνοιαν οἱ ἐπὶ τοῦ γείσου ΘΕΟΙ.

Ἡ ἐπακριβὴς χρονολόγησις τῆς ἡμετέρας ἐπιγραφῆς εἶναι δυστυχῶς ἀδύνατος. Τὸ σχῆμα ὅμως τῶν γραμμάτων καὶ πρὸ παντὸς ἡ τηρουμένη ὀρθογραφία (βλ. 20-22) ἐπιτρέπουσιν ἡμῖν νὰ εἴπωμεν, ὅτι τὸ ἐπὶ τῆς στήλης ταύτης τιμητικὸν ψήφισμα ἀνεγράφη περὶ τὰ μέσα τοῦ τετάρτου αἰῶνος καὶ προγενεστέρως τοῦ 325 π. Χ.

20 - VII - 1933 — 15 - XII - 1933.

ΦΟΙΒΟΣ Δ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΛΟΣ